

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani
Judecător: V. Chisilița
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: A. Minciuna, V. Mihaila, L. Popova

dosarul nr. 2ra-447/18

Î N C H E I E R E

14 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Maria Ghervas
Tamara Chișca-Doneva

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Mosorete Andrei și
recursului declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mosorete Andrei
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu
Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului
cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale instanțelor de
judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2017, prin care au fost
respinse apelurile declarate de către Mosorete Andrei, Ministerul Justiției al
Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova și a fost
menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 17 martie 2017,

c o n s t a t ă :

La 12 octombrie 2016 Mosorete Andrei a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenient accesoriu Procuratura Generală
al RM cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organului
de urmărire penală și ale instanțelor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 7 februarie 2011 în privința
sa a fost pornită cauza penală de către DGT Nord a CCEC RM, în baza bănuielii
rezonabile de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 253 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Prin sentința Judecătoriei Bălți din 19 martie 2015 a fost condamnat în baza
art. 252 alin. (2) lit. b), art. 253 alin. (2) lit. b) Cod penal, iar în baza art. 84 alin. (1),
(2) Cod penal i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de 3 ani închisoare, cu
ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa
funcții de conducere și gestionare a organizațiilor comerciale pe un termen de 3 ani.
Măsura preventivă obligatorie de a nu părăsi țara a fost schimbată în arest, cu
anunțarea inculpatului în căutare.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 iunie 2015, apelul avocatului L. Ababei în interesele inculpatului a fost admis, a fost casată parțial sentința Judecătorei Bălți din 19 martie 2015 și a fost pronunțată o hotărâre prin care Mosorete Andrei a fost achitat de sub învinuirea în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 252 alin. (2) lit. b) și art. 253 alin. (2) lit. b) Cod penal din lipsa în acțiunile lui a elementelor infracțiunilor. Măsura preventivă sub formă de arest preventiv a fost revocată, iar în latura corpurilor delictelor s-a menținut dispozițiile instanței de fond.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 15 martie 2016 a fost respins ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 iunie 2015 cu menținerea hotărârii atacate.

A afirmat că deși nu a fost arestat și nu s-a aflat în instituțiile de detenție, în perioada 19 martie 2015 – 26 iunie 2015, a trăit cea mai groaznică perioadă din viața sa.

A solicitat reclamantul constatarea faptului atragerii sale ilegale la răspundere penală de învinuirea în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 252 alin. (2) lit. b), art. 253 al. (2) lit. b) Cod penal, încasarea din contul Ministerului Justiției al RM în beneficiul său a prejudiciului material pentru atragerea ilegală la răspundere penală în mărime de 46 500 lei pentru serviciile de asistență juridică și 35 000 lei pentru efectuarea expertizei; repararea prejudiciului moral pentru atragerea ilegală la răspundere penală în mărime de 1 000 000 lei; încasarea din contul Ministerului Justiției al RM a venitului ratat ca urmare a gestionării întreprinderii SC „Fructcompani” SRL în mărime de 515 700 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 17 martie 2017 acțiunea a fost admisă parțial.

S-a încasat de la bugetul statului prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Mosorete Andrei despăgubirea pentru prejudiciul moral în sumă de 20 000 lei și despăgubirea pentru prejudiciul material în sumă de 45 500 lei. În rest cerințele au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2017 au fost respinse apelurile declarate de Mosorete Andrei, Ministerul Justiției al RM și Procuratura Generală al RM și a fost menținută hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 17 martie 2017.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că potrivit art. 6 lit. a) al Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și instanțelor judecătorești, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare.

A indicat că la caz sunt întrunite condițiile legale pentru repararea prejudiciului cauzat către organele de urmărire penală și instanțelor de judecată din contul statului.

Cât privește suma de 20 000 lei acordată de instanța de fond reclamantului cu titlu de prejudiciul moral, instanța de apel a conchis că aceasta este determinată cu

respectarea criteriului echității, care presupune că, despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie să fie juste, raționale, echitabile, adică în așa fel trebuie stabilite încât să asigure efectiv o compensare suficientă și nicidecum exagerată a cuantumului prejudiciului moral.

Instanța de apel a reiterat că, just a fost încasată și suma de 35 000 lei, întru recuperarea prejudiciului material, suma care decurge din taxa pentru efectuarea expertizei contabile și raportului de audit în cadrul dosarului penal, or aceste cheltuieli au fost necesare în vederea probării nevinovăției.

Cu privire la solicitarea reclamantului de a constata faptul atragerii sale ilegale la răspundere penală de învinuirea în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 252 al. (2) lit. b), art. 253 al. (2) lit. b) Cod penal, instanța de apel a constatat că această cerință nu are suport legal, or în privința lui Mosorete Andrei a fost emisă sentință de achitare, argumentele în favoarea achitării fiind expuse în decizia Curții de Apel Bălți din 26 iunie 2015, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 15 martie 2016.

La 4 septembrie 2017 Mosorete Andrei a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2017, casarea deciziei contestate cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că mereu a fost ferm convins de nevinovăția sa, a colaborat cu organele de anchetă în scopul stabilirii adevărului, prezentând toate explicațiile și documentația necesară.

A susținut că în pofida faptului că nu a fost arestat și nu s-a aflat în instituțiile de detenție, perioada 19 martie 2015 – 26 iunie 2015 a fost cea mai groaznică perioadă din viața lui. Sentimentul nedreptății, teama pentru viața și securitatea sa și a familiei, nevoia de a se ascunde de toți, vizitele permanente ale polițiștilor la domiciliul său reprezintă doar câte-va momente din cele pe care a fost nevoit să le suporte.

Totodată, cu referire la încasarea din contul Ministerului Justiției a venitului ratat ca urmare a gestionării SC „Fructcompani” SRL în mărime de 515 700 lei în beneficiul reclamantului, a invocat că potrivit raportului de constatare tehnico-stiințifică nr. 1753 din 25 octombrie 2013 efectuat în cadrul cauzei penale, s-a constatat că în perioada procedurii de insolvență a SC „Fructcompani” SRL, administratorul insolvenței Nacu A. nu a întreprins acțiuni necesare pentru asigurarea creanțelor în termen. Dispunând de mijloace bănești pe parcurs, nu a organizat eficient activitatea întreprinderii pe parcursul perioadei anului 2012 – 30 aprilie 2013, prin ce aceasta din urmă nu a obținut un venit din vânzări în sumă de 515 700 lei.

La 8 septembrie 2017 Ministerul Justiției al RM a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2017, casarea deciziei contestate cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că aprecierea instanței de apel precum că Mosorete Andrei este în drept să solicite compensarea prejudiciului cauzat în conformitate cu prevederile Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998, deoarece reclamantul ilegal a fost supus acțiunilor de urmărire penală, este nefondată și

eronată, în condițiile în care prin prisma prevederilor art. 3 alin. (1) a Legii, nu orice acțiune a organelor de drept și a instanței de judecată atrage răspunderea statului.

A afirmat că doar dacă se demonstrează printr-un act judecătoresc de dispoziție irevocabil că acțiunile întreprinse de către organul de urmărire penală sunt sau au fost ilegale, atunci dreptul la despăgubire apare indiferent de faptul dacă este sau nu vinovată persoana.

A menționat că la materialele cauzei nu există nici un act procedural definitiv și irevocabil al instanței de judecată prin care să se stabilească ilegalitatea acțiunilor organului de urmărire penală.

A mai susținut că organul de urmărire penală nu a admis careva ingerințe ilegale a dreptului reclamantului Mosorete Andrei la respectarea vieții private și de familie prevăzut de art. 8 CEDO, precum și nu a încălcat prevederile art. 6 a Convenției, or organul de urmărire penală, în cadrul cauzei penale, a realizat un mecanism investigator efectiv într-o societate democratică, și anume de a investiga și preveni acțiunile ilegale comise de către persoanele fizice și juridice.

A reiterat că instanța de fond nejustificat și exagerat a dispus încasarea în beneficiul reclamantului Mosorete Andrei a sumei de 20 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, în condițiile în care nu există nici un temei de acordare a despăgubirii bănești, întrucât nu au fost constatate drept ilegale acțiunile organelor de drept, precum și nu a fost probat prin dovezi pertinente, concludente suportarea suferințelor psihice.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Din materialele cauzei se atestă cu certitudine că Curtea de Apel Chișinău a expediat copia deciziei din 28 iunie 2017 la 10 iulie 2017, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire nr. 11341 (f. d. 209), fiind recepționată de către Ministerul Justiției al RM la 18 iulie 2017, fapt confirmat prin ștampila de intrare aplicată pe scrisoarea de însoțire anexată (f. d. 226), însă lipsesc date cu privire la recepționarea acesteia de către Mosorete Andrei.

Astfel, recursul declarat la data de 4 septembrie 2017 și respectiv, 8 septembrie 2017 împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2017, sunt depuse în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de către Mosorete Andrei și recursului declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în

care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Mosorete Andrei și recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibile recursul declarat de către Mosorete Andrei și recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Mosorete Andrei și recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Maria Ghervas

Tamara Chișca-Doneva